

დ ა მ ტ კ ი ც ე ბ უ ლ ი ა:

სს „თბილისის საფონდო ბირჟის“

სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ

2022 წლის 6 მაისი, ოქმი N2

„თბილისის საფონდო ბირჟის“

ვაჭრობის წესები

თბილისის საფონდო ბირჟის ვაჭრობის წესები

სარჩევი

1. განმარტებები.....	4
2. ვაჭრობის წესების მოქმედების სფერო.....	7
3. სავაჭრო სისტემის გამოყენება.....	7
4. სავაჭრო სისტემის მუშაობის საათები	8
5. სავაჭრო სისტემაში სავაჭროდ დაშვებული ფასიანი ქაღალდები.....	8
6. ბირჟის წევრთა უფლებები და მათდამი წაყენებული მოთხოვნები	8
7. მომსახურების დონეები.....	8
8. წევრთა მოვალეობები.....	9
9. სავაჭრო განაცხადით წარმომოხილი პასუხისმგებლობისგან განთავისუფლება	10
10. სავაჭრო სისტემაში მონაწილეობის მიღების უფლების შეჩერება წევრისათვის ან ბროკერისათვის	10
11. საგანგებო მდგომარეობა ბაზარზე	11
12. სავაჭრო სისტემაში შესვლამდე საჭირო პროცედურები	11
13. სავაჭრო სისტემაში კლიენტის განაცხადის შეტანისათვის საჭირო წინასწარი პროცედურები	11
14. სისტემაში სავაჭრო განაცხადის შეტანა.....	12
15. სავაჭრო განაცხადის პარამეტრები.....	12
16. სავაჭრო განაცხადების სისტემაში შეყვანის წესები	13
17. სავაჭრო სისტემის მიერ ნებადართული გარიგებების განხორციელების ხერხები და მათი ტიპები	14
18. გარიგებების დაფიქსირება სავაჭრო სისტემაში	15
19. მოვაჭრე წევრებისათვის გარიგების განხორციელებაზე შეზღუდვები.....	16
20. მოთხოვნები გარიგებების ანგარიშგებაზე	16
21. სავაჭრო განაცხადის სავაჭრო სისტემაში შეყვანის პრიორიტეტები.....	16
22. ზედამხედველობა.....	16
23. ბირჟის მიერ ფასიანი ქაღალდებით ვაჭრობასთან დაკავშირებული ინფორმაციის გამოცხადება	17
24. ბირჟაზე დადებულ გარიგებებთან დაკავშირებული დავების მოგვარება.....	17
25. ამ წესებში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანა.....	17

დანართი #1 18

დანართი #2 19

1. განმარტებები

ამ წესების მიზნებისთვის ქვემოთ მოყვანილ ტერმინებს აქვს შემდეგი მნიშვნელობები:

1.1 სავაჭრო სისტემა— ტექნიკური და პროგრამული საშუალებების ერთობლიობა, რომელიც უზრუნველყოფს ფასიანი ქაღალდებით გარიგებების დადებას და გარიგებებთან დაკავშირებული ინფორმაციის შენახვას, დამუშავებასა და გახსნას.

1.2 ვაჭრობა - მოვაჭრე წევრის მიერ ანგარიშზე არსებული რესურსებით (ფასიანი ქაღალდები ან ფულადი სახსრები) სავაჭრო განაცხადის შეტანა სავაჭრო სისტემაში გარიგების დადების მიზნით და გარიგებების დადება ამ რესურსების გაცვლით გარიგების მხარეებს შორის.

1.3 ბირჟის წევრი (წევრი) - ბირჟის მოვაჭრე და არამოვაჭრე წევრები

1.4 ვაჭრობის მონაწილე (ბირჟის მოვაჭრე წევრი) - თბილისის საფონდო ბირჟის (შემდგომში "ბირჟა") წევრი, რომელიც ასრულებს ბირჟის მარეგულირებელი დოკუმენტებით დადგენილ მოთხოვნებს, რაც განაპირობებს მის მიერ ბირჟის სავაჭრო სისტემით სარგებლობის, მათ შორის ვაჭრობის ან/და გარიგების დაფიქსირების უფლების რეალიზებას (წესებში კონკრეტული ქმედებების შემთხვევაში შეიძლება იგულისხმებოდეს წევრის ბროკერი).

1.5 არამოვაჭრე წევრი - ბირჟის წევრი, რომელსაც არ აქვს ვაჭრობის უფლება

1.6 სავაჭრო განაცხადი —განაცხადი სავაჭრო სისტემაში ფასიანი ქაღალდის ყიდვაზე ან გაყიდვაზე, რომელშიც აღნიშნულია ფასიანი ქაღალდების რაოდენობა, ამ ფასიანი ქაღალდის ერთეულის ფასი (არსებობის შემთხვევაში) და ვაჭრობის განხორციელებისათვის აუცილებელი სხვა მნიშვნელოვანი პირობები, დადგენილი ამ წესებისა და/ან გენერალური დირექტორის მიერ. განაცხადი ავალდებულებს ბირჟის სავაჭრო სისტემაში გარიგებათა განხორციელების მიზნით შესულ ვაჭრობის მონაწილეებს, რომ განახორციელონ გარიგება ამ განაცხადში მოცემული პირობების შესაბამისად.

1.7 პირველადი სავაჭრო განაცხადი - განაცხადი სავაჭრო სისტემაში ფასიანი ქაღალდის ყიდვაზე ან გაყიდვაზე, რომელსაც უნდა მიესადაგოს საპირისპირო განაცხადი იმისათვის, რომ მოხდეს გარიგების დადება.

1.8 შემხვედრი სავაჭრო განაცხადი - განაცხადი სავაჭრო სისტემაში ფასიანი ქაღალდის ყიდვაზე ან გაყიდვაზე, რომელიც ესადაგება სისტემაში უკვე არსებულ საპირისპირო განაცხადს და რომლის სავაჭრო სისტემაში შეყვანაც წარმოადგენს გარიგების დადების წინაპირობას.

1.9 გარიგება - ხელშეკრულება, რომელიც არის ვაჭრობის მონაწილეებს შორის სამართლებრივი ურთიერთობების წარმოშობის ნების გამოვლენა, რომელიც ძალაში შედის მას შემდეგ რაც სისტემის მიერ მოხდება მათი სავაჭრო განაცხადების პირობათა მისადაგება და რომლის მიხედვითაც თითოეული მხარე თავისი სავაჭრო განაცხადის საფუძველზე იღებს უპირობო ცალმხრივ ვალდებულებას საკლირინგო-საანგარიშსწორებო სისტემის მეშვეობით უზრუნველყოს

ფასიანი ქაღალდების მიწოდება - შესაბამისი თანხის მიღების უფლებით, თანხის - შესაბამისი ფასიანი ქაღალდების მიღების უფლებით.

- 1.10 **გარიგების დადება ელექტრონული გზით ან გარიგების დადება** - სავაჭრო სისტემაში სავაჭრო განაცხადის ელექტრონული გზით გადატანა სავაჭრო განაცხადების თავმოყრის ადგილიდან ვაჭრობის შედეგების აღრიცხვის ადგილზე იმ სავაჭრო განაცხადების მითითებით, რომლებიც საფუძვლად დაედო ამ გარიგებას და სავაჭრო სისტემაში შეტყობინების გაჩენა, განხორციელებული გარიგების პირობების შესახებ.
- 1.11 **ანგარიში** - წევრის ან მისი კლიენტის შენახვის ანგარიში ბირჟის მომსახურე ცენტრალურ დეპოზიტარში (შემდეგში „ცენტრალური დეპოზიტარი“), რომელზეც აღირიცხება ბირჟაზე ვაჭრობისათვის განკუთვნილი ფასიანი ქაღალდები და გამოიყენება ვაჭრობის უზრუნველსაყოფად.
- 1.12 **განაცხადი მოხსნაზე** - მოვაჭრე წევრის მიერ სავაჭრო სისტემაში გაკეთებული განაცხადი, რომელიც აუქმებს ამ წევრის მიერ ადრე გაკეთებულ სავაჭრო განაცხადს.
- 1.13 **სავაჭრო სესია** – ბირჟის გენერალური დირექტორის მიერ დამტკიცებული განრიგის შესაბამისად ბირჟის სამუშაო დღის პერიოდი, რომლის განმავლობაშიც მიმდინარეობს საბირჟო ვაჭრობა.
- 1.14 **გარიგების დადების დრო** – სავაჭრო სისტემის მიერ დაფიქსირებული დროის მომენტი, რომელშიც ხდება ელექტრონული გზით გარიგების დადება.
- 1.15 **სავაჭრო განაცხადის (გარიგების) მოცულობა** – სავაჭრო განაცხადის (გარიგების) ობიექტი ფასიანი ქაღალდის ერთეულების რაოდენობა.
- 1.16 **სავაჭრო განაცხადის (გარიგების) ღირებულება** – განაცხადის (გარიგების) ობიექტი ფასიანი ქაღალდის ერთეულების რაოდენობის და მისი ფასის (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) ნამრავლი.
- 1.17 **სტანდარტული ლოტი** – ფასიანი ქაღალდების რაოდენობა, რომელიც ბირჟაზე მიღებულია სავაჭრო ერთეულად, ამ წესების მე-15 მუხლის შესაბამისად.
- 1.18 **არასტანდარტული ლოტი** - სავაჭროდ შეთავაზებული ფასიანი ქაღალდების ნებისმიერი რაოდენობა, რომელიც არ აკმაყოფილებს სტანდარტული ლოტით განსაზღვრულ რაოდენობებს.
- 1.19 **კლიენტი** - პირი, რომელმაც დადო ბროკერ-კლიენტის ხელშეკრულება ბირჟის წევრთან.
- 1.20 **ვაჭრობის ზედამხედველი** - ბირჟის თანამშრომელი, რომელიც განახორციელებს კონტროლს ბირჟის წევრთა მიერ წინამდებარე წესებისა და ბირჟის სხვა ნორმატული დოკუმენტების მოთხოვნების დაცვაზე.

- 1.21 **კლიენტის შეკვეთა ან დავალება** – კლიენტის ან მისი უფლებამოსილი წარმომადგენლის მიერ ბირჟის წევრისათვის მიცემული დავალება.
- 1.22 **ბროკერი** - ბირჟის მოვაჭრე წევრის თანამშრომელი, რომელიც სათანადოდ უფლებამოსილია გააკეთოს სავაჭრო განაცხადი, რაც შეიძლება გახდეს გარიგების დადების საფუძველი.
- 1.23 **ბროკერის ატესტირება** - ბირჟის საკვალიფიკაციო კომისიის მიერ დადგენა, გააჩნია თუ არა ბროკერს საფონდო ბაზრის კანონმდებლობის, ფასიანი ქაღალდების ბაზრის სახელმწიფო მარეგულირებელი ორგანოს (შემდეგში “მარეგულირებელი ორგანო”), ბირჟისა და ცენტრალური დეპოზიტარის წესების საკმარისი ცოდნა, აგრეთვე შეესაბამება თუ არა ბროკერის კვალიფიკაცია სავაჭრო სისტემაში დამკვეთის მოთხოვნებს. დადებითი შედეგის შემთხვევაში ბროკერზე გაიცემა საკვალიფიკაციო ატესტატი (სერტიფიკატი).
- 1.24 **სისტემაში შესვლა** – წევრის მიერ სავაჭრო სისტემაში ჩართვა, რომელიც, მისი სტატუსის შესაბამისად, მას აძლევს საშუალებას გააკეთოს სავაჭრო განაცხადები და/ან მიიღოს ინფორმაცია სისტემიდან.
- 1.25 **ცენტრალური დეპოზიტარი** - იურიდიული პირი, რომელიც უზრუნველყოფს სავაჭრო სისტემაში დადებულ გარიგებათა ცენტრალურ კლირინგს და ანგარიშსწორებას.
- 1.26 **სავაჭრო განაცხადის მინიმალური ბიჯი** - თანხა, რომლის ჯერადითაც სავაჭრო განაცხადში გამოისახება ფასიანი ქაღალდის ფასი.
- 1.27 **გარიგების დაფიქსირება** - მოვაჭრე წევრის მიერ საბირჟო ფასიან ქაღალდზე კანონმდებლობითა და მარეგულირებელი ორგანოს წესებით ნებადართული არასაბირჟო გარიგების დაფიქსირება სავაჭრო სისტემაში.
- 1.28 **სავაჭრო მოედანი** - სავაჭრო სისტემის ნაწილი, რომელიც ხასიათდება ერთნაირი სავაჭრო პროცედურებით ან/და მასზე დაშვებული ფასიანი ქაღალდების რაიმე გარკვეული პარამეტრებით.
- 1.29 **დახურვის ფასი** - ფასიანი ქაღალდის ფასი, რომელიც დაითვლება, როგორც სავაჭრო სესიის მიმდინარეობისას დადებული სტანდარტული ლოტის გარიგებების ფასების საშუალო შეწონილი. სავაჭრო სესიის მიმდინარეობისას გარიგების არ არსებობის შემთხვევაში იგივეა, რაც მითითებული ფასი.
- 1.30 **მითითებული ფასი** - ფასიანი ქაღალდის მითითებული ფასი იგივეა, რაც ბოლო სავაჭრო სესიის დახურვის ფასი ამ ფასიანი ქაღალდისთვის.
- 1.31 **გახსნის ფასი** - იგივეა, რაც წინა სავაჭრო სესიის დახურვის ფასი გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც სავაჭრო სესიის გახსნამდე მოხდა გახსნის ფასის აუქციონის ჩატარება, სავაჭრო სისტემის TS Prices Explained სახელმძღვანელოს მიხედვით.

- 1.32 **ბოლო ფასი** - სავაჭრო სესიის მიმდინარეობისას დადებული ბოლო სტანდარტული ლოტის გარიგების ფასი
- 1.33 **სავაჭრო ლიმიტი (Trading Ceiling)** - ანგარიშსწორების აგენტის მიერ მონაწილის საკუთარი და საკლიენტო ანგარიშებისთვის ცენტალური დეპოზიტარის სისტემაში განსაზღვრული სავაჭრო ლიმიტები, რომელთა ფარგლებშიც ხდება აღნიშნულ ანგარიშებზე განხორციელებული ოპერაციების ფულადი ანგარიშსწორება.
- 1.34 **სავაჭრო სისტემის მოხმარებელი** - წევრის თანამშრომელი, რომელიც არის სისტემის მომხმარებელი და სარგებლობს სისტემაში მის სახელზე გაცემული ინდივიდუალური წვდომის ელექტრონული გასაღებით (შემდგომში „თოქენი“).

2. ვაჭრობის წესების მოქმედების სფერო

2.1 ვაჭრობის წესები არეგულირებენ ბირჟაზე სავაჭროდ დაშვებული ფასიანი ქაღალდებით ვაჭრობისა და ანგარიშსწორების, ასევე გარიგებების დაფიქსირების განხორციელებისათვის საჭირო პროცედურებს და პირობებს ბირჟის წევრებისათვის, თუ ამ წესებში ეს სხვაგვარად არ არის განსაზღვრული.

3. სავაჭრო სისტემის გამოყენება

3.1 მოვაჭრე წევრი ვალდებულია ჰყავდეს შესაბამისი კვალიფიკაციის, ბირჟის საკვალიფიკაციო კომისიის მიერ ატესტირებული მინიმუმ ერთი ბროკერი, რომელსაც უფლება ექნება სავაჭრო სისტემაში განახორციელოს ვაჭრობასთან დაკავშირებული ოპერაციები (განაცხადის შეყვანა, მოხსნა, ა.შ.).

3.2 მოვაჭრე წევრი ვალდებულია 3.1 მუხლში ნახსენები სავაჭრო სისტემის მოხმარებლის გარდა ჰყავდეს მინიმუმ ერთი თანამშრომელი, რომელიც 3.1 მუხლში ხსენებულ ბროკერთან ერთად მოახდენს სისტემური პარამეტრების ცვლილებას „ოთხი თვალის პრინციპის“ დაცვით და ამასთან ზედამხედველობას გაუწევს ბირჟის საკვალიფიკაციო კომისიის მიერ ატესტირებული ბროკერის მიერ განხორციელებულ ოპერაციებს სავაჭრო სისტემაში.

3.3 მოთხოვნის შემთხვევაში შესაძლებელი იქნება არამოვაჭრე წევრს მიეცეს სავაჭრო სისტემასთან წვდომა მეზღუდული შესაძლებლობებით. კერძოდ, არამოვაჭრე წევრს უფლება ექნება იხილოს მხოლოდ მისი ან მისი კლიენტ(ებ)ის ანგარიშ(ებ)ით განხორციელებული ოპერაციები.

3.4 სავაჭრო სისტემის ყველა მომხმარებელი სავაჭრო სისტემასთან წვდომის მიღებამდე ვალდებულია ჯეროვნად გაეცნოს სავაჭრო სისტემის Participant User Manual სახელმძღვანელოს.

4. სავაჭრო სისტემის მუშაობის საათები

4.1 სავაჭრო სისტემის მუშაობის საათებს (სავაჭრო სესიების რეგლამენტს) ამტკიცებს ბირჟის გენერალური დირექტორი, რომელსაც შეუძლია შეცვალოს სავაჭრო სესიის საათები, რის შესახებაც ვაჭრობის მონაწილეებს უნდა მიეცეს შეტყობინება, სულ მცირე სამი სამუშაო დღით ადრე.

5. სავაჭრო სისტემაში სავაჭროდ დაშვებული ფასიანი ქაღალდები

5.1 სავაჭრო სისტემაში სავაჭროდ დაიშვება იმ ემიტენტების ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც აკმაყოფილებენ "თბილისის საფონდო ბირჟაზე ფასიანი ქაღალდების სავაჭრო სისტემასა და ლისტინგში დაშვების შესახებ" დებულების მოთხოვნებს.

5.2 კონკრეტული საიდენტიფიკაციო ნომრის მქონე ფასიანი ქაღალდი სავაჭრო სისტემაში შეიძლება დაშვებულ იქნას მხოლოდ ერთ ვალუტაში. ამასთან, სავაჭრო სისტემაში შეიძლება დაშვებულ იქნას ერთი ემიტენტის რამდენიმე ფასიანი ქაღალდი, მათ შორის სხვადასხვა ვალუტაში. ვაჭრობა იმ ფასიანი ქაღალდებით, რომლებიც მოქმედი კანონმდებლობისა და ბირჟის წესების შესაბამისად, ბირჟის გენერალური დირექტორის მიერ დაშვებულია ბირჟაზე სავაჭროდ უცხოურ ვალუტაში, ტარდება შესაბამის სავაჭრო მოედანზე.

6. ბირჟის წევრთა უფლებები და მათდამი წაყენებული მოთხოვნები

6.1 ბირჟის მოვაჭრე წევრები, სავაჭრო სისტემაში მონაწილეობისას სარგებლობენ შემდეგი უფლებებით: ბირჟის მოვაჭრე წევრს უფლება აქვს ივაჭროს როგორც საკუთარი სახსრებით (ანგარიში), ასევე კლიენტის სახსრებით (ანგარიში).

6.2 ბირჟის თითოეულ წევრს უნდა გააჩნდეს შესაბამისი ლიცენზია და აკმაყოფილებდეს "თბილისის საფონდო ბირჟის წევრების შესახებ" დებულების მოთხოვნებს.

6.3 ბირჟის არამოვაჭრე წევრები სარგებლობენ სავაჭრო სისტემასთან წვდომის შეზღუდული შესაძლებლობებით: არამოვაჭრე წევრს მოთხოვნის შემთხვევაში, უფლება ექნება განახორციელოს წვდომა სავაჭრო სისტემასთან მხოლოდ მისი ან მისი კლიენტ(ებ)ის ანგარიშ(ებ)ით განხორციელებული ოპერაციების სანახავად.

7. მომსახურების დონეები

7.1 ბირჟის ყველა წევრს შეუძლია მიიღოს ნებისმიერი ინფორმაცია ან ბაზრის მონაცემები, რომლის მიღებაც დაშვებულია სავაჭრო სისტემის საშუალებით, სავაჭრო სესიის დროს სავაჭრო სისტემის მიერ შეგროვებული და გავრცელებული სავაჭრო განაცხადების და გარიგებების მონაცემების ჩათვლით. წევრს ეკრძალება ამ მიღებული ინფორმაციის რეპროდუცირება და გავრცელება ბირჟის ნებართვის გარეშე.

7.2 მოვაჭრე წევრებს სავაჭრო სისტემაში შეუძლიათ შეიტანონ სავაჭროდ დაშვებულ ნებისმიერ ფასიან ქაღალდზე სავაჭრო განაცხადი, ბირჟის მარეგულირებელი წესების გათვალისწინებით.

7.3 არამოვაჭრე წევრს უფლება აქვს საკუთარი ან/და კლიენტის სახსრებით ვაჭრობის უფლება მიანიჭოს ბირჟის მოვაჭრე წევრს, რომელსაც შეეძლება სავაჭრო სისტემაში ამ არამოვაჭრე წევრის საკუთარი ან/და მისი კლიენტის ანგარიშ(ებ)ის გამოყენებით განაცხადების შეყვანა სავაჭროდ დაშვებულ ნებისმიერ ფასიან ქაღალდზე.

8. წევრთა მოვალეობები

8.1 მოვაჭრე წევრი მოვალეა ჰყავდეს შესაბამისი კვალიფიკაციის, ბირჟის საკვალიფიკაციო კომისიის მიერ ატესტირებული მინიმუმ ერთი ბროკერი, რომელსაც უფლება ექნება სავაჭრო სისტემაში განახორციელოს ვაჭრობასთან დაკავშირებული ოპერაციები (განაცხადის შეყვანა, მოხსნა, ა.შ.).

8.2 მოვაჭრე წევრმა უნდა უზრუნველყოს ბირჟის მოვაჭრე წევრის ბროკერ(ებ)ის სისტემაში შესასვლელი ინდივიდუალური პაროლის მიღება იმ ატესტირებული ბროკერებისათვის, რომლებიც დადგენილი წესით მოვაჭრე წევრის სახელით სავაჭროდ დაშვებულნი (აკრედიტებულნი) არიან ბირჟაზე. როგორც მოვაჭრე წევრი, ისე ბროკერი, ვალდებულია იზრუნოს პაროლის საიდუმლოდ დაცვაზე.

8.3 მოვაჭრე წევრი პასუხს აგებს შესაბამისი პაროლის საშუალებით სისტემაში შეტანილი სავაჭრო განაცხადებით ნაკისრ ვალდებულებებზე.

8.4 მოვაჭრე წევრი მოვალეა შეზღუდოს სავაჭრო სისტემაში შეღწევის საშუალება ყველა პირისათვის, ბირჟაზე აკრედიტებული ბროკერების გარდა.

8.5 მოვაჭრე წევრი მოვალეა იქონიოს ყველა მიმდინარე ინფორმაცია აკრედიტებული ყველა ბროკერის შესახებ. ნებისმიერი ცვლილება ამ ინფორმაციაში სასწრაფოდ (არა უმეტეს ერთი სამუშაო დღის ვადაში) უნდა მიეწოდოს ბირჟას წერილობითი სახით. ბროკერის აკრედიტაციის გაუქმების შესახებ მიმართვის მიღების მომენტიდან, ბირჟა უჩერებს შესაბამის ბროკერს სისტემაში მუშაობის შესაძლებლობას.

8.6 მოვაჭრე წევრი მოვალეა ზედამხედველობა გაუწიოს იმას, რომ სავაჭრო სისტემა გამოყენებული იქნეს მხოლოდ აკრედიტებული პირების მიერ.

8.7 მოვაჭრე წევრი მოვალეა შექმნას და აწარმოოს სავაჭრო სისტემაში ვაჭრობის წერილობითი საზედამხედველო პროცედურა (რეგისტრაცია).

8.8 მოვაჭრე წევრს ეკრძალება შეიტანოს სავაჭრო სისტემაში ისეთი სავაჭრო განაცხადი, რომლის პირობებიც არ შეესაბამება ბაზარზე რეალურად არსებულ მდგომარეობას; მოვაჭრე წევრს აგრეთვე ეკრძალება სისტემაში შეიტანოს სავაჭრო განაცხადი შეცდომაში შეყვანის, გაყალბების, ინსაიდერული ვაჭრობის ან ბაზრის მანიპულირების მიზნით.

8.9 მოვაჭრე წევრს ეკრძალება სავაჭრო სისტემაში ისეთი ინფორმაციის შეტანა, რომელიც:

- ა) არ შეესაბამება სინამდვილეს ან იგი არ ფლობს საბუთებს, რომელიც ადასტურებენ ამას;
- ბ) ხელს შეუშლის ბირჟის ნორმალურ მუშაობას ინფორმაციის მოგროვების და გავრცელების საქმეში;
- გ) მოქმედი კანონმდებლობის და ბირჟის წესების შესაბამისად აღიარებულია ბაზრის მანიპულაციად ან მანიპულაციის მცდელობად, ინსაიდერულ ვაჭრობად ან ინსაიდერულ ვაჭრობაზე წაქეზებად/დაყოლიებად.

8.10 სავაჭრო გარიგების განხორციელებისას, იქნება ეს საშუამავლო თუ საკუთარი ინტერესებიდან გამომდინარე გარიგება, მოვაჭრე წევრი მოვალეა, რომ სამართლიანად მოექცეს თავის კლიენტს, გამოიჩინოს სათანადო ყურადღება კლიენტის შეკვეთის განხორციელებისას, რათა თითოეული გარიგება განხორციელოს კლიენტისათვის საუკეთესო ფასში და გაწეული მომსახურებისათვის დააკისროს მას სამართლიანი გადასახადი.

8.11 კლიენტის ან საკუთარი ინტერესებისათვის ვაჭრობისას, მოვაჭრე წევრი მოვალეა შეასრულოს სავაჭრო სისტემის გამოყენებასთან დაკავშირებული ყველა ვალდებულება.

8.12 არამოვაჭრე წევრმა უნდა უზრუნველყოს ბირჟის არამოვაჭრე წევრის სისტემაში შესასვლელი ინდივიდუალური პაროლის მიღება შესაბამისი პირებისთვის. არამოვაჭრე წევრი ვალდებულია იზრუნოს პაროლის საიდუმლოს დაცვაზე. არამოვაჭრე წევრი მოვალეა შეზღუდოს სავაჭრო სისტემაში შედწევის საშუალება ყველა პირისათვის, გარდა ინდივიდუალური პაროლის მქონე პირებისა.

8.13 წევრი მოვალეა დაიცვას შეზღუდვები ბირჟიდან მიღებული ინფორმაციის გამოყენებასა და გავრცელებაზე.

9. სავაჭრო განაცხადით წარმოშობილი პასუხისმგებლობისგან განთავისუფლება

9.1 მოვაჭრე წევრი თავისუფლდება სისტემაში შესული სავაჭრო განაცხადით ნაკისრი ვალდებულებებისაგან (გარდა იმ შემთხვევებისა, თუ აღნიშნული სავაჭრო განაცხადის საფუძველზე დაიდო გარიგება) შემდეგ შემთხვევებში:

ა) კავშირგაბმულობის ხაზის დაზიანებისას, როდესაც მოვაჭრე წევრის მიერ სავაჭრო სისტემის გამოყენება ფერხდება ან შეუძლებელი ხდება;

ბ) დაუძლეველი ძალის (ფორს-მაჟორული) პირობების დადგომისას.

9.2 მოვაჭრე წევრის პასუხისმგებლობისგან განთავისუფლება მოხდება მხოლოდ მას შემდეგ, რაც იგი 9.1 პუნქტის “ა” ან/და “ბ” ქვეპუნქტებში აღწერილი შემთხვევის დადგომის შესახებ შეატყობინებს სავაჭრო სისტემის ადმინისტრატორს წერილობითი სახით (ელექტრონული ფოსტის საშუალებით) და სავაჭრო სისტემის ადმინისტრატორი გონივრულ ვადაში მოახდენს რეაგირებას.

9.3 მას შემდეგ, რაც აღმოიფხვრება დამაბრკოლებელი გარემოებები, წევრის სისტემაში შესვლა ხორციელდება სტანდარტული პროცედურით.

10. სავაჭრო სისტემაში მონაწილეობის მიღების უფლების შეჩერება წევრისათვის ან ბროკერისათვის

10.1 სავაჭრო სისტემაში მონაწილეობის მიღების უფლების შეჩერება წევრისათვის ან ბროკერისათვის შეიძლება შემდეგ შემთხვევებში:

ა) ბირჟის მიერ ბროკერს ან წევრს დაეკისრა სანქცია, რომელიც დროებით ან საერთოდ აუქმებს მის უფლებას ივაჭროს ბირჟაზე;

ბ) მარეგულირებელმა ორგანომ შესაბამისი სანქცია დააკისრა ბროკერს ან წევრს;

გ) ბროკერი ან წევრი სასამართლოს მიერ მსჯავრდებულია (ან გამოტანილია გამამტყუნებელი განაჩენი) სისხლის სამართლის დანაშაულში, კერძოდ, ეკონომიკური დანაშაულის ჩადენაში და მის მიმართ გამოტანილი განაჩენი კანონიერ ძალაშია შესული;

- დ) წევრმა გადააცილა ბირჟის მიერ დადგენილი საწევრო შენატანების ან სხვა რომელიმე სახის გადასახდელის გადახდის ვადას;
- ე) ამოიწურა ბირჟასთან დადებული ხელშეკრულებების ვადები;
- ვ) წევრმა ბირჟას მიაწოდა ყალბი ინფორმაცია ან/და არ შეასრულა ბაზრის მანიპულაციის და ინსაიდერული ვაჭრობის აკრძალვის შესახებ ამ წესის მე-8 მუხლის 8.8 და 8.9 პუნქტებით გათვალისწინებული მოთხოვნები;
- ზ) მოვაჭრე წევრი არ ასრულებს სავაჭრო სისტემაში დადებული გარიგებების მიხედვით ნაკისრ ვალდებულებებს.

11. საგანგებო მდგომარეობა ბაზარზე

11.1 ბაზარზე საგანგებო მდგომარეობის შემთხვევაში, სტიქიური უბედურებების, ქვეყანაში ტელეკომუნიკაციების ან ელექტროენერგიით მომარაგების შეწყვეტის შემთხვევაში, სავაჭრო სისტემის კომპიუტერული ქსელის მწყობრიდან გამოსვლის ან სხვა ფორსმაჟორული მოვლენების დროს ბირჟის გენერალურ დირექტორს უფლება აქვს დროებით შეაჩეროს სავაჭრო სისტემის ფუნქციონირება.

12. სავაჭრო სისტემაში შესვლამდე საჭირო პროცედურები

- 12.1 თითოეული სავაჭრო სესიის დაწყებამდე მოვაჭრე წევრმა უნდა:
- ა) გადაამოწმოს მის განკარგულებაში არსებული ფასიანი ქაღალდები.
 - ბ) გადაამოწმოს მის განკარგულებაში არსებული ფულადი საშუალებები (მათ შორის სავაჭრო ლიმიტები (Trading Ceiling)).
 - გ) შეამოწმოს სავაჭრო სისტემასთან წვდომის გამართულობა.

13. სავაჭრო სისტემაში კლიენტის განაცხადის შეტანისათვის საჭირო წინასწარი პროცედურები

13.1 კლიენტისგან მიღებული დავალების შესრულებაზე თანხმობის მიცემამდე, მოვაჭრე წევრმა უნდა უზრუნველყოს კლიენტთან სათანადო წესით ხელშეკრულების დადება და დაიცვას შემდეგი პროცედურა:

- ა) ფასიანი ქაღალდების გაყიდვაზე დავალების შემთხვევაში შეამოწმოს კლიენტის საკუთრებაში არსებული ფასიანი ქაღალდები და დარწმუნდეს, რომ ისინი იმყოფება ამ წევრის განკარგულებაში; მიიღოს ინფორმაცია სავაჭრო სისტემიდან უკანასკნელი ფასებისა და დადებული გარიგებების შესახებ დავალებაში აღნიშნულ ფასიან ქაღალდზე; ამასთან, მოვაჭრე წევრმა ხსენებული ინფორმაცია უნდა გააცნოს კლიენტს და მასთან შეათანხმოს გარიგების დადების პირობები, მათ შორის მაქსიმალური ვადა, რომლის შემდეგაც კლიენტის დავალება გაუქმებულად ჩაითვლება.
- ბ) ფასიანი ქაღალდების ყიდვაზე დავალების შემთხვევაში შეამოწმოს კლიენტის საკუთრებაში არსებული ფულადი სახსრები (მათ შორის სავაჭო ლიმიტი (Trading Ceiling)) და დარწმუნდეს,

რომ ისინი იმყოფება ამ წევრის განკარგულებაში; მიიღოს ინფორმაცია სავაჭრო სისტემიდან უკანასკნელი ფასებისა და დადებული გარიგებების შესახებ დავალებაში აღნიშნულ ფასიან ქაღალდზე; ამასთან, მოვაჭრე წევრმა ხსენებული ინფორმაცია უნდა გააცნოს კლიენტს და მასთან შეათანხმოს გარიგების დადების პირობები, მათ შორის მაქსიმალური ვადა, რომლის შემდეგაც კლიენტის დავალება გაუქმებულად ჩაითვლება.

13.2 კლიენტისგან მიღებული დავალების შესრულებაზე თანხმობის მიცემის შემდეგ, მოვაჭრე წევრმა სისტემაში უნდა შეიტანოს სავაჭრო განაცხადი. განაცხადი სისტემაში აქტიური იქნება მის განხორციელებამდე, მოვაჭრე წევრის მიერ განაცხადის მოხსნამდე ან განაცხადის შეყვანისას მითითებული დროის ამოწურვამდე.

14. სისტემაში სავაჭრო განაცხადის შეტანა

14.1 მოვაჭრე წევრმა სისტემაში უნდა შეიტანოს სავაჭრო განაცხადი, რომელიც მოიცავს შემდეგ ინფორმაციას:

- ა) სავაჭრო მოედანი;
- ბ) ფასიანი ქაღალდის კოდი (Ticker);
- გ) განაცხადის მიმართულება (ყიდვა, გაყიდვა);
- დ) განაცხადის წარმდგენი წევრის კოდი;
- ე) ანგარიშის ტიპი (საკუთარი, საკლიენტო) და ანგარიშის ნომერი;
- ვ) განაცხადის ტიპი (Market order, Limit order, Market to limit order, Iceberg order, Stop market order, Stop limit order);
- ზ) ფასიანი ქაღალდების რაოდენობა;
- თ) ფასიანი ქაღალდის ერთეულის ფასი (არსებობის შემთხვევაში);
- ი) განაცხადის მოქმედების ვადა;
- კ) სხვა საჭირო ინფორმაცია განაცხადის ტიპების მიხედვით, რაც აღწერილია სავაჭრო სისტემის Participant User Manual სახელმძღვანელოში.

15. სავაჭრო განაცხადის პარამეტრები

15.1 ფასიანი ქაღალდის ყიდვაზე ან/და გაყიდვაზე განაცხადების შეტანა შეიძლება განხორციელდეს მხოლოდ მოცემული ფასიანი ქაღალდისათვის განსაზღვრულ ერთ ვალუტაში, მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად.

15.2 სავაჭრო განაცხადის ფასი წარმოადგენს რიცხვს, რომლისთვისაც მძიმის შემდეგ ციფრების რაოდენობა არ უნდა აღემატებოდეს 4-ს;

15.3 სავაჭრო განაცხადის მოცულობის გამომხატველი მაქსიმალური რიცხვი უნდა შედგებოდეს არაუმეტეს 17 ციფრისგან;

15.4 სავაჭრო განაცხადის ღირებულების გამომხატველი რიცხვი უნდა შედგებოდეს არაუმეტეს 17 ციფრისგან, ამასთან მძიმის შემდეგ ციფრების რაოდენობა არ უნდა აღემატებოდეს 2-ს;

15.5 სავაჭრო განაცხადის ღირებულება არ უნდა იყოს შესაბამისი ვალუტის 100 ერთეულზე ნაკლები, გარდა იმ შემთხვევისა, როცა განაცხადის მოცულობა წარმოადგენს არასტანდარტულ ლოტს;

15.6 სავაჭრო სისტემაში შესაყვანი სავაჭრო განაცხადის მოქმედი სიდიდის ფორმირებისათვის, მოვაჭრე წევრმა უნდა შეიყვანოს განაცხადი, რომლის მოცულობა სტანდარტული ლოტის ტოლია, ან

მისი ჯერადია, 15.4 პუნქტის მოთხოვნათა გათვალისწინებით, კერძოდ, სტანდარტული ლოტის სიდიდეა:

- 10 000, თუ ერთი ფასიანი ქაღალდის ფასი უდრის ან აღემატება ვალუტის ერთეულის 0.01-ს, მაგრამ ვალუტის ერთეული 0.1-ზე ნაკლებია;
- 1 000, თუ ერთი ფასიანი ქაღალდის ფასი უდრის ან აღემატება ვალუტის ერთეულის 0.1-ს, მაგრამ ვალუტის ერთეული 1-ზე ნაკლებია;
- 100, თუ ერთი ფასიანი ქაღალდის ფასი უდრის ან აღემატება ვალუტის ერთეულის 1-ს, მაგრამ ვალუტის ერთეული 10-ზე ნაკლებია;
- 10, თუ ერთი ფასიანი ქაღალდის ფასი უდრის ან აღემატება ვალუტის ერთეულის 10-ს, მაგრამ ვალუტის ერთეული 100-ზე ნაკლებია;
- 1, თუ ერთი ფასიანი ქაღალდის ფასი უდრის ან აღემატება ვალუტის ერთეულის 100-ს.

15.7 სავაჭრო სისტემაში მოვაჭრე წევრმა შეიძლება შეიყვანოს განაცხადი, რომლის მოცულობა სტანდარტულ ლოტზე ნაკლებია 15.1-15.3 პუნქტების გათვალისწინებით.

16. სავაჭრო განაცხადების სისტემაში შეყვანის წესები

16.1 სავაჭრო სესიის დროს სისტემაში სავაჭრო განაცხადის შეყვანის უფლება გააჩნიათ მხოლოდ მოვაჭრე წევრებს, როგორც ეს ჩამოყალიბებულია ამ წესის 6.1. და 6.2. პუნქტებში.

16.2 სავაჭრო სესიის დროს სისტემაში სავაჭრო განაცხადის შეყვანა გულისხმობს, რომ მოვაჭრე წევრი პასუხისმგებელია ამ განაცხადში მითითებულ პირობებზე და ვაჭრობას და ანგარიშსწორებას განხორციელებს ამ განაცხადში ჩამოყალიბებული პირობების თანახმად.

16.3 სავაჭრო სისტემის მეშვეობით დადებული გარიგებების ანგარიშსწორების განხორციელების მიზნით ბირჟის მოვაჭრე წევრებმა თითოეული ასეთი გარიგების ანგარიშსწორების მომენტისთვის უნდა უზრუნველყონ შესაბამისი ფასიანი ქაღალდების საკმარისი რაოდენობის არსებობა თავიანთ და/ან თავიანთი კლიენტების ანგარიშებზე ცენტრალურ დეპოზიტარში და ფულადი ანგარიშსწორების განხორციელებისთვის საკმარისი სავაჭრო ლიმიტის (Trading Ceiling) არსებობა თავიანთ და/ან თავიანთი კლიენტების ანგარიშებზე ანგარიშსწორების ბანკებში.

16.4 იმ შემთხვევაში, თუ ბირჟის მოვაჭრე წევრი ვერ უზრუნველყოფს ზემოაღნიშნული მოთხოვნების შესრულებას და სავაჭრო სისტემის მეშვეობით დადებულ გარიგებებზე დროული ანგარიშსწორება ვერ განხორციელდება მისი მიზეზით, აღნიშნულიდან გამომდინარე გარიგებაში მონაწილე რომელიმე მხარის/მხარეების და/ან ნებისმიერი მესამე პირის (მაგ. მოვაჭრე წევრის კლიენტის) მიმართ დამდგარ ნებისმიერ ზარალზე პასუხისმგებლობა სრულად დაეკისრება აღნიშნულ მოვაჭრე წევრს. ამასთან, ბირჟა იტოვებს უფლებას ასეთი მოვაჭრე წევრის მიმართ გამოიყენოს დამატებითი სანქციები (ფულადი ჯარიმის დაკისრების და/ან ვაჭრობის შეჩერების უფლების ჩათვლით) და/ან დააკისროს მას დამატებითი ვალდებულებები, მათ შორის შეუზღუდოს მოვაჭრე წევრს ვაჭრობის უფლება ფასიანი ქაღალდების და/ან ფულადი სახსრების ბირჟისთვის მისაღები ფორმით და რაოდენობით წინასწარი დეპონირების გარეშე.

16.5 მოვაჭრე წევრს შეუძლია შეცვალოს ან მოხსნას განსაზღვრულ ფასიან ქაღალდზე არსებული სავაჭრო განაცხადი, ამ სავაჭრო განაცხადში მითითებული ფასიანი ქაღალდების რაოდენობის სრულად დაკმაყოფილებამდე.

16.6 ნებისმიერი სავაჭრო განაცხადი, რომელსაც მოვაჭრე წევრი წარადგენს სავაჭრო სისტემაში, უნდა აკმაყოფილებდეს განაცხადების დასაშვებ ფასთა დერეფანით დაწესებულ მოთხოვნებს.

16.7 განაცხადი სისტემაში აქტიური იქნება მის განხორციელებამდე, მოხსნამდე ან განცხადის შეყვანისას მითითებული დროის ამოწურვამდე. სავაჭრო სესიის დამთავრების შემდეგ ყველა განაცხადი, რომელსაც განაცხადის მოქმედების ვადად განსაზღვრული აქვს მიმდინარე სავაჭრო დღე, ავტომატურად იხსნება.

17 სავაჭრო სისტემის მიერ ნებადართული გარიგებების განხორციელების ხერხები და მათი ტიპები

17.1 მოვაჭრე წევრს, რომელიც ბირჟის მიერ უფლებამოსილია ჩაერთოს სავაჭრო სისტემაში, ამ წესების მე-6 მუხლში მოცემულ უფლებათა გათვალისწინებით, შეუძლია განხორციელოს ფასიანი ქაღალდების გარიგებები ქვემოთ ჩამოთვლილი ხერხებით:

ა) კონკრეტული ფასიანი ქაღალდის ყიდვისა თუ გაყიდვის მიზნით სავაჭრო სისტემაში პირველადი სავაჭრო განაცხადის შეყვანა, რის შემდეგაც მოვაჭრე წევრი ელოდება, თუ როდის მოხდება ამ განაცხადის შემხვედრი განაცხად(ებ)ის შეყვანა სხვა მოვაჭრე წევრ(ებ)ის მიერ, რის საფუძველზეც სავაჭრო სისტემის მეშვეობით დაიდება გარიგება. ამასთან, ასეთი გარიგების ფასი იქნება შემხვედრი განაცხადის ფასის ტოლი.

ბ) კონკრეტული ფასიანი ქაღალდის ყიდვისა თუ გაყიდვის მიზნით სავაჭრო სისტემაში სხვა მოვაჭრე წევრ(ებ)ის მიერ უკვე შეყვანილი პირველადი განაცხადის საფუძველზე შემხვედრი განაცხად(ებ)ის შეყვანა, რის საფუძველზეც სავაჭრო სისტემის მეშვეობით დაიდება გარიგება. ამასთან, ასეთი გარიგების ფასი იქნება მოვაჭრე წევრის მიერ შეყვანილი შემხვედრი განაცხადის ფასის ტოლი.

გ) კონკრეტული ფასიანი ქაღალდის ყიდვისა თუ გაყიდვის მიზნით სავაჭრო სისტემაში განაცხადების ურთიერთმისადაგებით შეყვანა მოვაჭრე წევრის ორ კლიენტს შორის, რის საფუძველზეც სავაჭრო სისტემის მეშვეობით დაიდება გარიგება. ამასთან, ასეთი გარიგების ფასი იქნება წევრის მიერ შეყვანილი შემხვედრი განაცხადის ფასის ტოლი.

17.2 სავაჭრო სისტემაში, განაცხადები დალაგებულია პრიორიტეტულობის მიხედვით; სავაჭრო სისტემა განაცხადთა რანჟირებისას პრიორიტეტს ანიჭებს შემდეგი კრიტერიუმებით:

- ფასიანი ქაღალდის ფასი (გაყიდვისას – უფრო დაბალი, ხოლო ყიდვისას - უფრო მაღალი).
- ერთიდაიგივე ფასის შემთხვევაში განაცხადში მითითებული ანგარიშის ტიპი შემდეგი თანმიმდევრობით: საკლიენტო, საკუთარი.
- ერთიდაიგივე ფასისა და ანგარიშის ტიპის შემთხვევაში განაცხადის სავაჭრო სისტემაში შეყვანის დრო (FIFO მეთოდით).
- მოვაჭრე წევრის მიერ სავაჭრო სისტემაში შეყვანილ აქტიურ განაცხადზე ცვლილების განხორციელების შემთხვევაში არსებული სავაჭრო განაცხადი კარგავს პრიორიტეტულობას, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ხდება განაცხადში მითითებული ფასიანი ქაღალდების რაოდენობის შემცირება ან განაცხადის მოქმედების ვადის ცვლილება.

17.3 სავაჭრო სისტემაში დასაშვებია გარიგების დადება არასტანდარტული ლოტებით. ასეთ შემთხვევაში, გარიგების ტიპი იქნება არასტანდარტული. იმისათვის, რომ გარიგება ჩაითვალოს სტანდარტული ლოტის შესაბამისად, გარიგებაში მონაწილე ფასიანი ქაღალდების რაოდენობა უნდა იყოს 15.5 მუხლის შესაბამისი.

18 გარიგებების დაფიქსირება სავაჭრო სისტემაში

18.1 სავაჭრო სისტემაში გარიგების დაფიქსირება ხორციელდება ყოველ სამუშაო დღეს ბირჟის გენერალური დირექტორის მიერ განსაზღვრულ დროის პერიოდში ბირჟის მოვაჭრე წევრის მიერ ან სავაჭრო სისტემის ადმინისტრატორისათვის ერთ ეგზემპლარად წარდგენილი განაცხადის საფუძველზე (დანართი #1), რომელშიც რეკვიზიტებთან ერთად აუცილებლად მითითებული უნდა იყოს ერთი ცალი ფასიანი ქაღალდის ფასი 18.3 პუნქტის „ა“ და „ბ“ ქვეპუნქტების მოთხოვნათა დაცვით და გარიგების მოცულობა - ფასიანი ქაღალდების რაოდენობა, ამასთან გარიგების ღირებულების მითითების შემთხვევაში გარიგების ღირებულება აუცილებლად უნდა ემთხვეოდეს ფასიანი ქაღალდების რაოდენობისა და ერთი ცალი ფასიანი ქაღალდის ფასის ნამრავლს.

18.2 სავაჭრო სისტემაში არასაბირჟო გარიგების დაფიქსირება შესაძლებელია:

18.2.1 სავაჭრო სისტემაში განსაზღვრულ დროის პერიოდში მოვაჭრე წევრის მიერ გარიგების სავაჭრო სისტემაში დადების გზით. ამ შემთხვევაში გარიგების დადება, შესაბამისად მისი დაფიქსირება ხდება ავტომატურად და დადებული გარიგების ანგარიშსწორება ხდება ცენტრალურ დეპოზიტარში;

18.2.2 მოვაჭრე წევრების მიერ ბირჟის სავაჭრო სისტემის გარეთ დადებული გარიგების სავაჭრო სისტემაში დაფიქსირების გზით. ამ შემთხვევაში გარიგების დაფიქსირება სავაჭრო სისტემაში ხორციელდება სავაჭრო სისტემაში განსაზღვრულ დროის პერიოდში თავად მოვაჭრე წევრის მიერ გარიგების დადების დღეს. იმ შემთხვევაში, თუ მოვაჭრე წევრი ვერ მოახდენს სავაჭრო სისტემაში გარიგების დაფიქსირებას გარიგების დადების თარიღში, მოვაჭრე წევრი ვალდებულია წარმოადგინოს დანართ N1-ში მოცემული განაცხადი.

18.2.3 18.2.2 პუნქტში განხილული შემთხვევის გარდა, ბირჟის სავაჭრო სისტემის გარეთ დადებული გარიგებების დაფიქსირების განაცხადის წარდგენის გზით. ასეთ შემთხვევაში გარიგების ასახვა სავაჭრო სისტემაში ხორციელდება სისტემის ადმინისტრატორის მიერ, “საჯარო ფასიანი ქაღალდებით გარიგების თბილისის საფონდო ბირჟაზე დაფიქსირების ზოგადი წესით” განსაზღვრული მოთხოვნების შესაბამისად.

18.3 გარიგების დაფიქსირების შემთხვევაში:

ა) გარიგების ფასი ფასიანი ქაღალდის ერთეულზე წარმოადგენს რიცხვს, რომელიც შედგება არაუმეტეს 17 (ჩვიდმეტი) ციფრისაგან, ამასთან მძიმის შემდეგ ციფრების რაოდენობა არ უნდა აღემატებოდეს 4-ს (ოთხს) სასესიო ფასიანი ქაღალდების შემთხვევაში და 8-ს (რვას) წილობრივი ფასიანი ქაღალდების შემთხვევაში;

ბ) გარიგების მაქსიმალური მოცულობა (ფასიანი ქაღალდების რაოდენობა) მკაცრად უნდა შედგებოდეს მაქსიმუმ 17 ციფრისგან;

18.4 როდესაც 18.2.1. პუნქტში აღწერილი გზით ხორციელდება არასაბირჟო გარიგების დაფიქსირება მოვაჭრე წევრებმა თითოეული ასეთი გარიგების ანგარიშსწორების მომენტისთვის უნდა უზრუნველყონ შესაბამისი ფასიანი ქაღალდების საკმარისი რაოდენობის არსებობა თავიანთ და/ან თავიანთი კლიენტების ანგარიშებზე ცენტრალურ დეპოზიტარში და ფულადი ანგარიშსწორების განხორციელებისთვის საკმარისი სავაჭრო ლიმიტის (Trading Ceiling) არსებობა თავიანთ და/ან თავიანთი კლიენტების ანგარიშებზე ანგარიშსწორების ბანკებში.

18.5 გარიგებების ანგარიშსწორებაზე პასუხისმგებლობა ეკისრებათ გარიგების მხარეებს.

18.6 ამ წესების მე-10 მუხლით გათვალისწინებული დარღვევების არსებობის შემთხვევაში ბირჟა უფლებამოსილია არ მიიღოს სავაჭრო სისტემაში გარიგების დაფიქსირების განაცხადი.

19 მოვაჭრე წევრებისათვის გარიგების განხორციელებაზე შეზღუდვები

19.1 მოვაჭრე წევრს უკრძალება გარიგების დადება თუ:

- ა) გარიგების ორივე მხარე არის ერთი და იგივე კლიენტი და მოვაჭრე წევრმა იცოდა, ან ჰქონდა საფუძველი სცოდნოდა ამ გარემოების შესახებ;
- ბ) გარიგების ორივე მხარე არის თვით მოვაჭრე წევრი, მოქმედი საკუთარი ინტერესებით;
- გ) ამ გარიგების ფასი ბაზრის არსებული მდგომარეობისა და კლიენტის დავალების გათვალისწინებით ამ კლიენტისათვის არ არის საუკეთესო;
- დ) არ არის დაცული ინსაიდერული ვაჭრობის და ბაზრის მანიპულაციის აკრძალვის მიმართ მოქმედი კანონმდებლობის და ბირჟის წესებით გათვალისწინებული მოთხოვნები.

20 მოთხოვნები გარიგებების ანგარიშგებაზე

20.1 მოვაჭრე წევრის მიერ სავაჭრო სისტემის მეშვეობით გარიგების დადებისას, სისტემა ავტომატურად აღგენს ანგარიშს გარიგების შესახებ, რომელიც ბირჟის მიერ აღირიცხება მარეგულირებლის მიზნებისათვის, ასევე სავაჭრო სისტემის საშუალებით მიეწოდება სხვა წევრებს.

20.2 ვაჭრობის მონაწილეებისთვის სავაჭრო სისტემის მეშვეობით ხელმისაწვდომია ანგარიში მათ მიერ დადებული გარიგებების შესახებ, რომელიც საფუძვლად დაედო ცენტრალურ კლირინგსა და ანგარიშსწორებას.

21 სავაჭრო განაცხადის სავაჭრო სისტემაში შეყვანის პრიორიტეტები

21.1 საკუთარი ინტერესებით სავაჭრო განაცხადის განხორციელებამდე, მოვაჭრე წევრი მოვალეა განახორციელოს სავაჭრო განაცხადი კლიენტის ინტერესებისთვის, თუ ასეთი დავალება მას გააჩნია.

21.2 თუ მოვაჭრე წევრს გააჩნია ორი ან მეტი მსგავსი დავალება კლიენტებისგან, მან ისინი უნდა განახორციელოს მათი მიღების მომენტის შესაბამისი თანმიმდევრობით.

21.3 თუ მოვაჭრე წევრი იღებს ორ ან მეტ შეკვეთას ერთი და იგივე დროს, განაცხადის განხორციელების პრიორიტეტის მინიჭება ხდება ფასის მიხედვით - უპირატესობა ენიჭება გაყიდვისას ყველაზე დაბალ ფასს და ყიდვისას ყველაზე მაღალ ფასს.

21.4 მოვაჭრე წევრის კლიენტების დავალებებს შორის პრიორიტეტი გააჩნია იმ კლიენტთა დავალებებს, რომლებიც არ წარმოადგენენ ამ წევრის პარტნიორს, აქციონერს ან თანამშრომელს.

22 ზედამხედველობა

22.1 წინამდებარე ვაჭრობის წესების შესრულების კონტროლსა და ზედამხედველობას ახორციელებს გენერალური დირექტორის მიერ დანიშნული თანამშრომელი, რომელიც საჭიროების შემთხვევაში იღებს ზომებს ბირჟის დისციპლინურ დარღვევათა საპროცესო კოდექსის, ეთიკის კოდექსისა და სხვა მარეგულირებელი წესების შესაბამისად.

23 ბირჟის მიერ ფასიანი ქაღალდებით ვაჭრობასთან დაკავშირებული ინფორმაციის გამოცხადება

23.1 ბირჟა ყოველ სავაჭრო დღეს საჯაროდ აცხადებს ინფორმაციას საბირჟო ვაჭრობის შედეგების შესახებ (ვაჭრობის სრულ დღიურ ბრუნვას, ფასებს და ფასიანი ქაღალდებით ვაჭრობასთან დაკავშირებულ სხვა საბაზრო ინფორმაციას). აღნიშნული ინფორმაცია ვრცელდება საჯაროდ ბირჟის ვებ-გვერდით და/ან იმ საინფორმაციო საშუალებების (სააგენტოების) მეშვეობით, რომლებსაც დადებული აქვთ ბირჟასთან შესაბამისი ხელშეკრულება ინფორმაციის გავრცელებაზე.

24 ბირჟაზე დადებულ გარიგებებთან დაკავშირებული დავების მოგვარება

24.1 ბირჟაზე დადებულ გარიგებებთან დაკავშირებული დავები (ბირჟის წევრებს, ან კლიენტსა და ბირჟის წევრებს შორის) განიხილება საქართველოში მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად.

25 წესებში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანა

25.1 წესებში ცვლილებების და დამატებების შეტანა შესაძლოა განხორციელდეს მხოლოდ სამეთვალყურეო საბჭოს გადაწყვეტილებით მას შემდეგ, რაც ცვლილების განხორციელების შესახებ ინფორმაცია მიეწოდებათ იმ წევრებს, რომლებზეც აღნიშნული ცვლილება ვრცელდება. წესებში ცვლილებების შეტანა არ მოხდება მანამ, სანამ წევრები მიღებამდე არანაკლებ ორი კვირით ადრე არ გაეცნობიან მათ, არ განიხილავენ და მიღებამდე ერთი კვირით ადრე არ წარმოადგენენ შენიშვნებს, ასეთის წარმოშობის შემთხვევაში.

ივსება ბირჟის უფლებამოსილი თანამშრომლის მიერ

ფასიანი ქაღალდებით გარიგებების დაფიქსირების განაცხადი # _____

ხელმოწერა _____

მიღების თარიღი " _____ " _____ 20 წ

ივსება საბროკერო კომპანიის, შესაბამისი ლიცენზიის მქონე ფინანსური ინსტიტუტის ან რეგისტრატორის მიერ

საბროკერო კომპანიის, შესაბამისი ლიცენზიის მქონე ფინანსური ინსტიტუტის ან რეგისტრატორის დასახელება _____

გთხოვთ დააფიქსიროთ შემდეგი გარიგებები:

ემიტენტის სახელწოდება _____

ფასიანი ქაღალდის კლასი _____ სავაჭრო მოედანი _____

ფქსნ _____ ფასიანი ქაღალდის კოდი (Ticker) _____

ფასიანი ქაღალდის გამყიდველის ანგარიში*** _____

ფასიანი ქაღალდის მყიდველის ანგარიში*** _____

გარიგებების სახე (აღნიშნეთ):

☐ 100 ლარზე ზემოთ ღირებულების ☐ ნასყიდობა სატენდერო შეთავაზებით

☐ გამოსყიდვა ('მეწარმეთა შესახებ' საქართველოს კანონის 53¹ მუხლის შესაბამისად)

☐ საწესდებო კაპიტალში შენატანის საჯარო ფასიანი ქაღალდებით შესრულება

N*	ერთეულის ფასი**	ფასიანი ქაღალდების რაოდენობა	გარიგების ღირებულება**

* გარიგებების ღირებულების დასაშვებია ამ ცხრილის ცალკე დანართის სახით წარმოდგენა.

** ფასიანი ქაღალდის ერთეულის ფასი და გარიგების ღირებულება აუცილებლად მითითებული უნდა იყოს იმ ვალუტაში, რომელშიც ივაჭრება ბირჟაზე ეს ფასიანი ქაღალდი

*** იგულისხმება ანგარიში ცენტრალურ დეპოზიტარში (ასეთის არსებობის შემთხვევაში)

გარიგებების დადების თარიღი

შენიშვნები:

საბროკერო კომპანიის, შესაბამისი ლიცენზიის მქონე ფინანსური ინსტიტუტის ან რეგისტრატორის უფლებამოსილი წარმომადგენელი / _____ /

ბ.ა.

ფასთა ღერეფანები

სავაჭრო სისტემაში დაშვებულ ფასიან ქაღალდებზე შეიძლება დაწესებულ იქნას ფასთა ღერეფნები. ასეთი ფასიანი ქაღალდებისათვის სავაჭრო განაცხადში მითითებული ფასის სიდიდე უნდა იყოს ამ ფასთა ღერეფნებში. ღერეფნების სიდიდე შეიძლება განსხვავდებოდეს ფასიანი ქაღალდების სხვადასხვა ჯგუფისათვის (მოედნისათვის). მისი განსაზღვრა, შესაბამისი მოედნის ჩამოყალიბება და ფასიანი ქაღალდების მიკუთვნება შესაბამისი ღერეფნების მქონე მოედნისათვის ხდება ბირჟის გენერალური დირექტორის ბრძანებით.

სავაჭრო სისტემაში შეიძლება არსებობდეს ორი ტიპის ფასთა ღერეფანი:

1. დინამიური ღერეფანი - პროცენტული მაჩვენებელი, რომლის ფარგლებშიც დასაშვებია შემხვედრი განაცხადის შეყვანა იმ ფასით, რომელიც არ განსხვავდება ფასიანი ქაღალდის ბოლო ფასისგან აღნიშნული სიდიდით. იმ შემთხვევაში, თუ შემხვედრ განაცხადში მითითებული ფასი განსხვავდება ფასიანი ქაღალდის ბოლო ფასისგან დინამიური ღერეფნით განსაზღვრული მაჩვენებლით ან მეტით, სისტემა არ მიიღებს ასეთ განაცხადს.
2. სტატიკური ღერეფანი – პროცენტული მაჩვენებელი, რომლის მიხედვითაც თუ სტანდარტული ლოტის გარიგების ფასი განსხვავდება ფასიანი ქაღალდის მითითებული ფასისგან აღნიშნული სიდიდით, სისტემა არ მოახდენს ასეთი გარიგების დადებას და ავტომატურად მოხდება შესაბამის მოედანზე ამ ფასიანი ქაღალდით ვაჭრობის შეჩერება.

სავაჭრო სისტემაში ამ ფასიანი ქაღალდით ვაჭრობის განახლება მოხდება სავაჭრო სისტემის ადმინისტრატორის მიერ. იმ შემთხვევაში თუ ვაჭრობის განახლებამდე სავაჭრო სისტემაში შეყვანილი იქნება შემხვედრი განაცხადები, აუცილებელია, რომ გახსნის ფასის აუქციონის მიერ დადგენილი ფასი არ ცდებოდეს სტატიკური ღერეფნით განსაზღვრულ მაჩვენებელს.

განსაკუთრებული მოვლენების შემთხვევაში (ბაზარზე განვითარებული მოვლენები, ფასიან ქაღალდებთან დაკავშირებული მოვლენები, რომლებიც მის ფასზე ახდენს ისეთ ზეგავლენას, რომლისთვისაც არსებული ღერეფანი არ არის ადეკვატური) გენერალურ დირექტორს უფლება აქვს სესიის დაწყებამდე, ან თვით სესიის განმავლობაში ტექნიკური შესვენების გამოცხადებით შეცვალოს სტატიკური ღერეფნის ან/და დინამიური ღერეფნის სიდიდე.